

Atli Dam, á fólkingi:

Talan er um trygd – ikki um studning

Vit prenta her røðuna, sum Atli Dam, fólkatingsmaður, helt í sambandi við setanarrøðuna hjá danska forsætisráðharranum.

Hr. Formand.

Da det først nu på dette sene tidspunkt i valgperioden har været mig muligt at optage det arbejde i Folketinget, som min suppleant Jacob Lindenskov har bestridt, finder jeg det naturligt at bekræfte at der herved ikke ændres noget i det traditionelt tætte samarbejde, der har bestået mellem det danske Socialdemokrati og det færøske.

I konsekvens heraf betragter jeg mit mandat som en del af den nye regerings parlamentariske grundlag, og udtrykker tilfredshed med, at der dermed reelt står et flertal av tingets mandater bag regeringen.

I arbejdet vil jeg bestræbe mig på i mindst mulig udstrækning at præge lovgivningsarbejdet, der udelukkende vedrører danske for-

hold, og i højere grad beskæftige mig med fællesanliggenderne og de færøske særanliggender. Endvidere vil jeg betragte mig som en speciel repræsentant for Færøernes lagting og landsstyre og som sådan virke for gennemførelse af beslutninger truffet af et lagtingsflertal eller af landsstyret, når sådanne beslutninger fordrer videreførelse med Det danske Folketing, Danmarks regering eller danske administrative myndigheder.

Der har siden Hjemmestyrets indførelse i 1948 været en udstrakt forståelse i dette høje ting, i de danske partier, i regeringen og administrationen for de særlige færøske forhold og en velvillighed overfor i fællesskab at nå frem til løsninger, der har været til gavn

for Færøerne, men også for den samlede rigsenhed mellem Danmark Grønland og Færøerne. Denne forståelse har også præget den afgæde borgerlige regering.

Jeg vil bestræbe mig på at informere om færøske forhold, ønsker og behov på en sådan måde, at der fortsat specielt her i tinget er en stor kreds af medlemmer, der har det nødvendige kendskab til færøske vilkår, indlevelse i vore problemer og vilje til samarbejde om deres løsning.

Desværre har der i de senere år – specielt indenfor partier uden parlamentarisk tradition – vist sig en tendens til en optræden, der bryder med den naturlige respekt for smånationers og mindretals særlige karakteristika, kultur og ønsker om forvaltning af egne forhold, og så vidt muligt at kunne have hånd om egen udvikling. Jeg vil betragte det som en opgave at bekæmpe sådanne tendenser med tålmodighed og information.

Statsministerens redegørelse bygger på et regeringsprogram med den ambition titel »En ny start« og indeholder mange interessante bebudelser om initiativer for vækst og beskæftigelse, og jeg deler filosofien om, at marginen i de sidste 10 års finanslove har været for smal til at forhindre stagnation og vækst i arbejdsløshed.

Tvunget at omstændighederne har vi på Færøerne i snart 4 år reduceret de offentlige budgetter mere end 35%, med samme følge som i Danmark. Vit har fået en betydelig positiv betalingsbalance overfor udlandet og Danmark, men en ekspansionsagtig vækst i arbejdsløsheden til 16%.

Enhver kan forestille sig hvad dette vil sige i et samfund uden tilfredsstillende sikkerhedsnet under de berørte familier i form af arbejdsløshedsunderstøttelsesordning.

En sådan er just etableret af arbejdsmarkedets parter, men har naturligvis et helt utilstrækkeligt kapital-

grundlag i dagens situation.

Jeg har noteret mig, at regeringen bebuder en gradvis overgang til et arbejdsmarkedfinansieret understøttelsessystem, så her er vi for en gangs skyld på Færøerne lidt på forkant med tidens tendenser. Det samme gælder vor arbejdsmarkedfinanserede pensionsordning i tillæg til folkepensionen. Den såkaldte solidariske arbejdsmarkedspension.

Dette, at arbejde efter et nøje aftalt koalitionsprogram imellem et flertal af partier, er også en foreteelse, vi har haft på Færøerne i mere end 40 år, og vi har også i 40 år kendt begrebet vicesstatsminister, så også her har vi været tidligt ude på Færøerne.

Et aftalt koalitionsprogram giver mulighed for initiativer, som ellers ikke ville foreligge, men har den svaghed, at en del af den beslutningsproces, der i henhold til forskellige forfatninger ligger i de forskellige parlamenter, delvis flyttes over i mere snævre udvalg og fora, og mindsker chancen for bredere vedtagelse i kraft af at oppositionen følger medansvar for udviklingen.

Min erfaringer tilskynder mig til at anbefale oppositionen at modtage statsministerens tilbud om at være med, og hellere renoncere på muligheden af stemmæssige gevinster af de taktske muligheder, der ligger i at optræde som nødvendig markant modstandere.

Statsministeren omtaler ganske kort nogle alvorlige færøske vanskeligheder, og tilsliger samarbejdsvilje om deres løsning.

Det takker vi for fra færøsk side.

Samtidig antyder statsministeren, at regeringen fortsat vil anerkende den ansvarsfordeling mellem Danmark og Færøerne, der er aftalt i Hjemmestyreordningen. Dette er jeg glad for og vil bestræbe mig på at bevare ved forsøg på at spille en storebrorrolle og dermed at indføre nye betingelser i samarbejdet, ikke

vinder indpas i rigsfællesskabet.

De aktuelle krisetilstande i den færøske finansverden gør det i denne sammenhæng vanskeligt at styre mellem skærene for at undgå en svækkelse af færingerne eget ansvar og kompetence.

Derfor er det dobbelt vigtigt, at løsningerne bearbejdes bedst muligt for at undgå sådanne forrykkelser og indskrænkninger i suveræniteten, som nødvendig psykologisk indsigt og faktisk viden kunne hindre.

Karakteren af behovet for kapitaltilskud til de færøske banker bragte os imidlertid i tidsnød – hvilket kunne være undgået – og derfor fik vi en løsning, der nok var gunstig for banken, men samtidig med så mange skadelige konsekvenser vis a vis långivere i det øvrige udland, at en del af gevinsten blev tabt i svinget.

Jeg er derfor glad for statsministerens tilkendegivelse i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 56 af, at regeringen er indstillet på mere dybtgående forhandlinger om langsigtede

løsninger som relativt kort tid.

Da dette forslag åbenbart kommer til behandling idag, vil jeg afholde mig fra yderligere bemærkninger om disse specielle statsgarantier for lån til Færøernes Landsstyre, blot anmode om at medlemmer behandler forslaget ud fra den kendsgerning, at der er tale om garantier og ikke tilskud, sådan som enkelte medlemmer konsekvent omtaler håndsækningen.

Specielt forarger sådanne arrogente udtalelser som, at Færøerne endnu engang har fået en stor pose penge til at kaste i ønskebrønden, men at det kun er tappen af isberget vi har set.

Det ærede medlem Pia Kærsgaard kan glæde sig over at de 9/10 af isberget, der er under vandet, normalt smelter hurtigere end den opregende tap på 1/10.

Med tiden bliver disse lån tilbagebetalt, og i mellemtiden vil jeg bestræbe mig på at smelte i Pia Kærsgaards hjerte og få fjernet den politiske sneblindhed fra hendes øjne.

Burturbeining av gomlum jarni á Tvøroyri

Týsdagin 9. februar, verður alt gamalt jarn, sum er á havnaðki, fram við veggum og annars alt á kommunalum øki, burturbeint.

Tey, sum hava lutir liggjandi, sum ikki skulu burturbeinast, verða tí biðin um innan týsdagin at taka hesar burtur frá kommunalum øki.

Tvøroyrar Kommuna

YNSKIST

Eitt par av skium v/ stavum og skistylvum, st. 42-43, í góðum standi, ynskist til keyps.
Tlf. 14363, eftir kl. 18

YNSKIST

Góðkend mobiltelefon ynskist til keyps.
Tlf. 18077.

TIL SÖLU

Fjarstýrdur helikoptari til sølu.
Tlf. 13568, eftir kl. 17

TILSÖLU

Vindøyg, stødd 140x80, 140x30 og 140x140 cm.
Tlf. 23575.

TIL SÖLU

Eitt H-vindøyg, 100x150 cm, eitt síðuparti til úthúð.
Tlf. 21597.

H-VINDEYGA

110x120, ynskist til keyps.
Tlf. 73194.

FOTOTALSKA INNIHALDANDI

2 hús, 1 blitz, 1 motor, 2 linsur 50 mm, 1 linsa 28-80 mm, 1 viðvinkul 16 mm (fiskaeyggað). Litid brúkt, nýprisur 15.000 kr., til sølu samlað fyri 5.000 kr. kontant.
Tlf. 13492.

Er lýsingin umbiðin fleiri ferðir og
Luturin seldur ella tað eftirlýsta fingið
bert til at ringja 11820 og fáa lýsingina tikna úr »Lýsingartorginum«
– vilja tit ikki órógvast av fólki, ið ringir til fánytis.

ARBEIÐI SØKIST

Timburmaður sækir arbeiði.
Tlf. 19390.

TIL SÖLU

Hálvautomatisk byrsa, modellid er 30x12, hon er professionelt testað og við 5 skotmøguleikum, einki brúkt. Virði 5.000 kr., til sølu fyri 3.000.
Tlf. 73364.

TIL SÖLU

12 stk. skorsteinselement til sølu fyri 1.000 kr.
Tlf. 10352.

YNSKIST

Er nýkar, ið selir plakatur av Peter Schmeichel, Rinat Dassajev ella Chris Woods biliga, so ring
Tlf. 15451.

TIL SÖLU

Ein tunna við grind og spiki til sølu.
Tlf. 32811.